

„Drilování“ ve výuce češtiny jako druhého jazyka a vánoční příkladová aktivita

Ve výuce češtiny jako druhého jazyka jsou některé věci, které se žáci musí naučit nazpaměť. Jako příklad lze uvést pádové koncovky. Určitě si žáci budou lépe pamatovat jednotlivé koncovky, když budou mít v hlavě minimálně jeden příklad ke každé koncovce. Jako příklad lze uvést změnu koncovky -e na -i ve čtvrtém pádě u podstatných jmen ženského rodu, tj. *to je čepice, nosím čepici*. Od této příkladové věty pak mohou odvodit další věty, tj. *to je restaurace, vidím restauraci*. Dalším příkladem mohou být ustálená slovní spojení a fráze jako např. *ze dne na den*.

Jak si ale tato vzorová či dokonce ustálená slovní spojení nejlépe zapamatovat, aby je žáci měli zafixované a nechybovali v nich? Odpověď je dril – čím častěji slovní spojení žáci uslyší a správně opakují, tím jistěji si ho zapamatují. Anglicky existuje nejen přísloví typu „Opakování matka moudrosti“, „Practice makes perfect“, ale také „Practice makes permanent“ – v češtině bychom tedy mohli říci: „Opakování matka trvalosti“.

Jedna možná aktivita je s [bombou](#). Žáci stojí v kruhu a učitel napíše na tabuli povinný začátek věty, který mají žáci doplnit co nejrychleji a poslat bombu dál, aby jim „nebouchla“ v ruce. Důležité je, aby začátek věty byl tím, co drilujeme, tj. opakujeme až bezmyšlenkovitě pořád dokola.

Jako příklad lze uvést **vánoční aktivitu na slovní spojení *od rána do večera* a na druhý pád přídavných a podstatných jmen mužského rodu čísla jednotného:**

Obsahový cíl:

- Žáci si opakují obsah tématu Vánoce (činnosti o Vánocích) – můžeme navázat např. na pracovní list k tématu [Vánoce](#).

Jazykový cíl:

- Žáci se naučí nazpaměť slovní spojení *od rána do večera* a *u vánočního stromu*.

Slovní zásoba:

Slovní zásoba z tématu Vánoce.

Jazykové struktury:

Od rána do večera, u vánočního stromu, slovesa označující činnosti spojené s Vánoci, například: jíst, balit dárky, zpívat, těšit se, slavit, vařit, péct cukroví apod. v přítomném čase v první osobě množného čísla.

Potřebné materiály:

Tabule, [bomba](#).

Postup:

Učitel na tabuli napíše otázku: „Co děláte na Štědrý den?“ Jako povinný začátek odpovědi napíše: „Od rána do večera ...“ Žáci říkají pokaždé tento začátek věty a doplňují aktivity, např. Od rána do večera čekáme, od rána do večera uklízíme, od rána do večera nejíme, od rána do večera balíme dárky, od rána do večera vaříme, od rána do večera zpíváme, od rána do večera se těšíme, od rána do večera pečeme cukroví atd.

Stejně tak může fungovat otázka „Co děláte u vánočního stromu?“ s ustáleným začátkem odpovědi „U vánočního stromu ...“ jako pomůcka pro druhý pád přídavných a podstatných jmen mužského rodu čísla jednotného. Žáci vymýšlejí věty: „U vánočního stromu zpíváme, u vánočního stromu dostáváme dárky, u vánočního stromu sedíme spolu, u vánočního stromu jíme cukroví, u vánočního stromu tancujeme, u vánočního stromu pijeme kakao, u vánočního stromu se smějeme, u vánočního stromu spolu mluvíme, u vánočního stromu si čteme Bibli atd.

Nejenže si žáci těmito cvičeními opakují slovní zásobu a obsah tématu Vánoce, ale během cvičení také uslyší pevná slovní spojení minimálně např. desetkrát a sami ho opakují minimálně jednou. Nemusí se zároveň soustředit na jeho samotnou tvorbu, protože se soustředí právě na ukončení věty, nikoliv na to, co „drilují“. A to je nejúčinnější dril – nepřemýšlet nad tím, co se driluje, ale říct to automaticky, bezmyšlenkovitě a takto si to i zapamatovat.